

**Θέματα Λατινικών
Θεωρητικής Κατεύθυνσης
Β' Λυκείου 2000**

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Κείμενο

Να μεταφράσετε στο τετράδιο σας το παρακάτω κείμενο:

In ea civitate, quam leges continent, boni viri libenter leges servant. Lex enim est fundamentum libertatis, fons aequitatis. Mens et animus et consilium et sententia civitatis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat. Legum ministri sunt magistratus, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.

.....
Ubi Hercules, e somno excitatus, gregem aspexit et partem abesse sensit, perguit ad proximam speluncam; sed postquam boum vestigia foras versa vidit, confusus gregem ex loco infesto amovere coepit. Sed bovom mugitus ex spelunca auditus Herculem convertit. Tum Cacus, vi prohibere eum conatus, Herculis clava interficitur.

(Μονάδες 40)

Παρατήρηση 1

1.α. legibus, corpora, ministri, mugitus:

Να γράψετε την ίδια πτώση των παραπάνω λέξεων στον άλλο αριθμό.

(Μονάδες 6)

β. ea (μον. 1), quam (μον. 1), boni (μον. 1), omnes (μον. 1,5), liberi (μον. 1), infesto (μον. 1):

Να γράψετε την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού των παραπάνω λέξεων στο ουδέτερο γένος.

(Μονάδες 6,5)

Παρατήρηση 2

2.α. servant, vidit, sensit:

Να γράψετε το γ' πρόσωπο του πληθυντικού αριθμού της οριστικής του μέλλοντα στη φωνή που βρίσκονται τα παραπάνω ρήματα.

(Μονάδες 7,5)

β. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις του κειμένου μεταφέροντας το ρήμα της καθεμιάς στον αντίστοιχο τύπο της οριστικής του χρόνου που δηλώνεται στην παρένθεση:

Civitas sine lege non stat (Παρακείμενος)

Sic liberi esse possumus (Παρατατικός)

(Μονάδες 5)

Παρατήρηση 3

3. Να μεταφέρετε στο τετράδιο σας την παρακάτω άσκηση συμπληρώνοντας τα κενά, ώστε να χαρακτηρίζεται πλήρως η συντακτική λειτουργία των εξής λέξεων του κειμένου:

fundamentum: είναι..... στο
nostra: είναι..... στο
partem: είναι..... στο
bonum: είναι..... στο
Herculem: είναι..... στο

(Μονάδες 12,5)

Παρατήρηση 4

4. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους παρακάτω όρους του κειμένου:
boni, libenter, esse, ex spelunca, Herculis.

(Μονάδες 12,5)

Παρατήρηση 5

- 5.α. Σε ποια εποχή της ρωμαϊκής λογοτεχνίας εντάσσονται οι "νεωτερικοί" ποιητές και ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά των ποιημάτων τους;

(Μονάδες 5)

- β. Σε ποιες περιόδους χωρίζεται η ρωμαϊκή λογοτεχνία σύμφωνα με την περιγραφική διαίρεση

(Μονάδες 5)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Στην πολιτεία που τη στεριώνουν οι νόμοι, οι καλοί πολίτες τηρούν τους νόμους πρόθυμα: γιατί ο νόμος είναι το θεμέλιο της ελευθερίας και η πηγή της δικαιοσύνης. Ο νους, η ψυχή, η σκέψη και η κρίση της πολιτείας βρίσκονται στους νόμους. Όπως τα σώματά μας δεν υπάρχουν χωρίς την ψυχή, έτσι και η πολιτεία δε στέκεται χωρίς το νόμο. Οι άρχοντες είναι θεράποντες των νόμων, οι δικαστές είναι ερμηνευτές των νόμων και, τέλος, όλοι εμείς είμαστε υπηρέτες των νόμων· γιατί έτσι μπορούμε να είμαστε ελεύθεροι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18

Μόλις ο Ηρακλής ξύπνησε και είδε το κοπάδι του και κατάλαβε πως (του) έλειπε ένα μέρος, κατευθύνθηκε στη σπηλιά που ήταν πολύ κοντά του· όταν όμως είδε πως οι πατημασιές των βοδιών ήσαν στραμμένες προς τα έξω, βρέθηκε σε αμηχανία κι άρχισε να απομακρύνει το κοπάδι του από εκείνον τον εχθρικό τόπο. Αλλά το μουγκρητό των βοδιών που ακούστηκε από τη σπηλιά έκανε τον Ηρακλή να γυρίσει προς τα πίσω. Τότε ο Κάκος προσπάθησε να τον εμποδίσει με τη βία, αλλά ο Ηρακλής τον σκότωσε με το ρόπαλό του.

1. α.

legibus -	αφαιρ. εν. :	lege
corpora -	ονομ. εν. :	corpus
ministri -	ονομ. εν. :	minister
mugitus -	ονομ. πληθ. :	mugitus

1. β.

ea :	ea
quam :	quae
boni :	bona
omnes :	omnia
liberi :	libera
infesto :	infesta

2. α.

servant :	servabunt
vidit :	videbunt
sensit :	sentient

2.β.

Civitas sine lege non stetit
Sic liberi esse poteramus

3

fundamentum :	είναι κατηγορούμενο στο lex από το est
nostra :	είναι επιθετικός προσδιορισμός στο corpora
partem :	είναι υποκείμενο στο ειδικό απαρέμφατο abesse
bonum :	είναι γενική υποκειμενική στο mugitus
Herculem :	είναι αντικείμενο στο convertit

4

boni :	επιθετικός προσδιορισμός στο viri
libenter :	επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο servant
esse :	τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο possumus
ex spelunca :	εμπρόθετος προσδιορισμός της προέλευσης στο auditus
Herculis :	γενική κτητική στο clava

5

- α.** Χαρακτηριστική για την κλασική εποχή είναι η λογοτεχνική αναγέννηση που σηματοδοτείται από το «κίνημα των Νεωτέρων»: μεταφυτεύεται στη Ρώμη το «μοντερνιστικό» ρεύμα της λογοτεχνικής σχολής του Καλλιμάχου. Οι «νεωτερικοί» ποιητές δημιουργούν πολύ καλοδουλεμένα ποιήματα, τα οποία διακρίνονται για τη συντομία τους, το σκοτεινό και υπαινικτικό ύφος, την εκπλήπυνση και τη λογιότητα. Πρόκειται για λυρική και ελεγειακή ποίηση, επύλλια και επιγράμματα.
- β.** Σύμφωνα με την περιγραφική διαίρεση οι εποχές της ρωμαϊκής λογοτεχνίας είναι οι εξής:
- i) προκλασική ή αρχαϊκή εποχή (περ. ως το 100 π.Χ.)
 - ii) κλασική εποχή (περ. ως το θάνατο του Αυγούστου, το 14 μ.Χ.)
 - iii) μετακλασική εποχή (ως τα μέσα του 3^{ου} αι. μ.Χ.)
 - iv) ύστερη αρχαιότητα (ως τον 6^ο αι. μ.Χ., οπότε αρχίζει ο λατινικός Μεσαίωνας).